

Munkavédelmi követelmények érvényesülése a kiürítési útvonalakon

Balatonföldvár, 2018. március 22-23.

Zsemlye Gábor

HATÁLYOS SZABÁLYOZÓK

TŰZVÉDELEM

?

MUNKAVÉDELEM

- ▶ **1996. évi XXXI. tv.**
a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról.
- ▶ **54/2014. (XII. 5.) BM rendelet**
az Országos Tűzvédelmi Szabályzatról
- ▶ **TvMI 2.2:2016.12.30**

- ▶ **1993. évi XCIII. törvény.**
a munkavédelemről.
- ▶ **4/2002. (II. 20.) SzCs-MEüM együttes r.**
az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről

FOGALMI ZAVAROK !!!

MUNKAVÉDELMI ALAPOK

- ▶ **törvények**
- ▶ ***kormányrendeletek***
- ▶ **ágazati miniszteri rendeletek (végrehajtási rendeletek)**
- ▶ **miniszteri rendeletek (biztonsági szabályzatok)**
- ▶ **szabványok ("európai szabványügyi szervezetek") (irányelveknek való megfelelés)**
- ▶ **gyártói megfelelés (irányelvekben levő lényeges követelményeknek való megfelelés)**
- ▶ **MUNKAHELYI BELSŐ SZABÁLYOZÓK:**
  - A munkáltató rendelkezései. (feladata és felelőssége).
  - A munkáltató rendelkezéseit egyoldalúan hozhatja meg.
  - Belső szabályzatok, utasításoktól, körlevelektől stb. (a meghatározott munkavállaló vagy csoportja részére szóló egyedi utasításokig).
  - Szóbeli utasítás.
- ▶ **egyéb kiürítéssel, mentéssel kapcsolatos szabályozók:**
  - Mentési terv (munkahelyek, építési munkahelyek)
  - Biztonsági és egészségvédelmi terv (építési munkahelyen)

MUNKAVÉDELMI ALAPOK

1993. évi XCIII. törvény. a munkavédelemről.

- ▶ Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés: - a munkáltató kötelezettsége.
- ▶ A munkavállaló az általa értett nyelven ismerhesse meg a reá vonatkozó szabályait
- ▶ Megfelelő védelem a munkavégzés hatókörében tartózkodónak és a szolgáltatást igénybe vevőnek is.

A munkavégzés tárgyi feltételei:

- ▶ a veszély jellegének megfelelő jelző- és riasztóberendezést kell biztosítani.
- ▶ A munkahely padlózata és közlekedési útjai: tisztítási követelmények, csúszásmentes, egyenletes, botlás- és billenésmentes legyen.
Szélesség, magasság - biztonságos közlekedés
- ▶ a közlekedési, illetőleg az anyagmozgatási útvonalak: jelölni, vagy elválasztani.
- ▶ A gyalogosok számára külön ajtót kell biztosítani, ha részükre nem biztonságos az áthaladás.
- ▶ A kijáratok, vészkijáratok: szabadon kell tartani, számuk, méretük, elhelyezésük és megvilágításuk tegye lehetővé a munkahely, a veszélyes terület gyors és biztonságos elhagyását.
- ▶ Vészkijáratához toló- vagy forgóajtók használata tilos.
Vészkijáratot lezárni csak úgy szabad, hogy vészhelyzetben bárki által nyitható legyen.

MUNKAVÉDELMI ALAPOK

4/2002. (II. 20.) SzCs-MEüM együttes r.

az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről

- ▶ A menekülési utakat és vészkijáratok: szabadonl hagyni, a lehető legrövidebb úton a szabadba vagy más biztonságos területre kell vezetniük.
- ▶ Veszély esetére is.
- ▶ A menekülési utak és vészkijáratok: száma, mérete, elosztása, kialakítása (külön jogszabályok).
- ▶ A vészkijáratok útvonalak és kijáratok: jelzések elhelyezése és rögzítése.
- ▶ A menekülési utak, vészkijáratok: közlekedési utak, ajtók akadályoztatás használat
- ▶ világítás, szükségvilágítás

A kiürítéshez, menekítéshez szorosan kapcsolódó egyéb előírások

- ▶ tűzérzékelő, jelző- és riasztóberendezéssel
- ▶ rendszeres ellenőrzés, karbantartás, használatukat gyakoroltatása.

MUNKAVÉDELMI ALAPOK

A kiürítés hez, menekítés hez szorosan kapcsolódó egyéb előírások (folytatás):

- ▶ A vészkijáratú útvonalakban elhelyezkedő ajtók: jelölni kell, belülről, segítség nélkül nyitható. A vészkijáratú ajtóknak kifelé kell nyílniuk. A vészkijáratú ajtókat nem szabad úgy zárása, rögzítése: szükséghelyzetben lehessen használni. Vészkijárat céljára toló- vagy forgóajtók alkalmazása nem megengedett.
  - ▶ A gépi működtetésű ajtók és kapuk: vészki kapcsoló berendezés, de legyenek kézzel nyitható
- Munkahelyekre vonatkozó követelmények:**
- ▶ teherbírás, szélesség, lyukaktól, gödröktől mentesek legyenek

Szintkülönbség áthidalása: biztonságos közlekedés követelményeit kielégítésével.

Szemét, törmelék, építési anyagmaradékok.

Lehulló tárgyak elleni védelem.

Anyagtárolás: biztonságos közlekedés.

A gyalogos-, illetve az áruforgalom: utak megfelelő méretezése.

Közlekedő utak - szállítás - gyalog közlekedés: biztonsági távolság, védőszerkezetek, jelölés. Állapotuk rendszeres ellenőrzése, karbantartás.

MUNKAVÉDELMI ALAPOK

- ▶ Távolság: a járműforgalomra szolgáló utak, az ajtók, a kapuk és a gyalog közlekedők részére szolgáló átjárók, folyosók és lépcsőházak között.
- ▶ A beépített erőgéppel rendelkező járművek: ajtók, kapuk, átjárók, lépcsőkilépőktől legalább 1,00 m.
- ▶ Belépés korlátozása.
- ▶ Veszélyes területekre való belépés. A veszélyes területek jól látható jelölése.

Az építési munkahelyek, helyiségek és közlekedési utak természetes és mesterséges megvilágítása:

- ▶ Természetes megvilágítással kell rendelkezniük.

Éjszaka: mesterséges megvilágítás, ütéssel szemben védett, hordozható fényforrás. színhőmérséklete nem befolyásolhat.

Építési munkahely és közlekedési út	Közepes megvilágítási erősség
Magasépítés	20 lux
Mélyépítés	20 lux
Acél- és fémszerkezetek szerelése	30 lux
Vágányépítés	30 lux
Alagútépítés	30 lux
Tartózkodó- és szociális helyiségek	100-200 lux
Irodahelyiségek	50 lux

- ▶ Mesterséges világítás kimaradása esetén fennálló veszély: szükség-megvilágítás. A munkavállalók a kijelölt menekülési utak használatával a munkahelyet biztonságosan el tudják hagyni.

MUNKAVÉDELMI ALAPOK

▶
Tél: síkosságmentesítés.

Ideiglenes közlekedők, átjárók, rámpák: teherbírás, rögzített megfelelő szélesség, kétirányú gyalogos közlekedés, valamint a kerekes-székes közlekedés biztonságos legyen (min. szélesség 1,5 méter).

Lehulló tárgyak elleni védelem.

A gyalogos-, illetve az áruforgalom céljára használt utak: megfelelően kell méretezni.

Biztonsági távolság.

Ellenőrizés, karbantartás.

MUNKAVÉDELMI ALAPOK

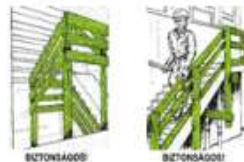
▶ Építési feljárók:

- egyirányú közlekedés esetén legalább 0,6 m
- egyirányú közlekedés és anyagszállítás: terjedelmtől függően, de legalább 1,0 m
- kétirányú közlekedés és anyagszállítás: terjedelmtől függően, de legalább 1,5 m
- A feljárók lejtése legfeljebb 40%-os lehet. Megcsúszás: legfeljebb 0,4 méterenként felerősített lécek.

▶ Építési lépcsők:

- Az ideiglenes lépcső egyirányú közlekedés esetén legalább 0,6 m széles legyen. A lépcsőt 1,0 m magas, kétsoros korláttal és lábdeszkával kell ellátni.
- A kivitelezés tartalma alatti személyi közlekedésre és anyagszállításra megbotlás, megcsúszás ellen biztosított lépcsőt kell létesíteni, 5,0 méternél nem nagyobb szintkülönbség esetén lépcső helyett pihenővel ellátott palló- vagy létrafeljáró is alkalmazható.

▶ Leeső tárgyak

- A munkavállalókat és a munkavégzés hatókörében tartózkodókat a leeső tárgyakkal szemben műszaki-kollektív védelemmel kell megvédeni, ott ahol ez műszakilag megoldható.

VESZÉLYJELZÉSI LEHETŐSÉGEK

▶ Általános észrevételek:

- A 4/2002. (II. 20.) SZCSM-EüM együttes rendelet: részleteiben nem szabályoz.
- Sem a tűzvédelmi szabályok nem szabályozzák az építési területek veszélyhelyzeti riasztásainak kérdéskörét.
- A létesítési tűzvédelmi követelmények:
  - Miből épüljenek az épületek, az épületekben tartózkodó személyek biztonságban legyenek és az épületek biztonságosan használhatóak legyenek tervezett funkciójukra az épületek:
  - Milyen tűzvédelmi eszközökkel kell ellátni, milyen tűzvédelmi berendezéseket kell beépíteni az épületekbe ahhoz, hogy azok biztonságosak legyenek:
  - Egy keletkező nem várt esemény esetében az épületek kiürítése, a menekítés biztosított legyen illetve a tűzoltás alapvető feltételei késedelem nélkül rendelkezésre álljanak:
  - a használatbavételét követően.**
- A munkakörnyezet folyamatosan napról-napra változik.
Lehetséges kockázatok:
  - robbanótetek,
  - betemetődés, elsüllyedés, leesés,
  - veszélyes vegyi anyagok, higiénia,
  - nagyfeszültségű villamos vezetékek, berendezések,
  - gépek, berendezések, emelő berendezések, állványok, létrák,
  - szakipari munkavégzés, szállítás, vonatolás,
  - nehéz, előre gyártott berendezések mozgatása, stb.
  - állvány- épületomlás, darubalesetek,
  - szélsőséges időjárás miatt bekövetkező veszélyhelyzetek.

VESZÉLYJELZÉSI LEHETŐSÉGEK

▶ Általános észrevételek:

- A jogszabály azt írja elő, hogy az építési munkaterületeket:
„külön jogszabályok szerint tűzérzékelő, jelző- és riasztóberendezéssel kell ellátni”.
A munkavédelmi és tűzvédelmi jogszabályok erre vonatkozólag azonban semmilyen jellegű instrukciót, iránymutatást nem adnak.

▶ Új lehetőségek a piacon:

1. kép: vészjelzési lehetőség a tűzvédelmi területen.

3. kép: Egy kombinált megoldás.

2. kép: vészjelzési lehetőség egyéb területen, pl. elsősegélynyújtási igény lehetséges alternatívája.

VESZÉLYJELZÉSI LEHETŐSÉGEK

4. kép: „Tűzvédelmi pont” általános kialakítása.

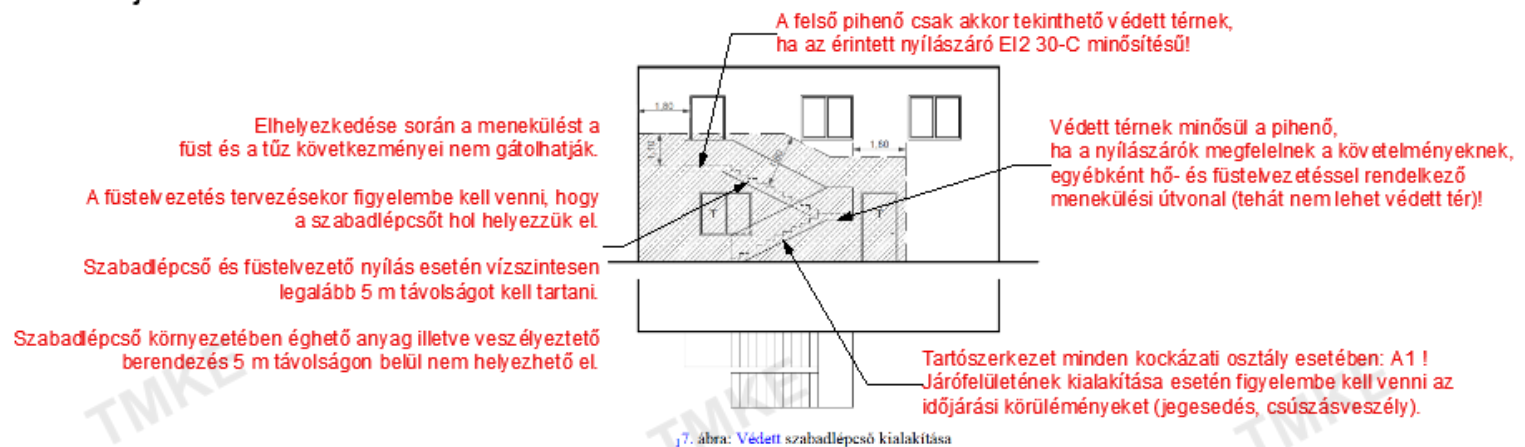
5. kép: Az egyik megoldási lehetőség.

6. kép: Egy harmadik megoldási lehetőség.

KIÜRÍTÉS SZABADLÉPCSŐN

- ▶ Szabادلépcső típusai:
  - Védett kialakítású.
  - Nem védett kialakítású.
- ▶ Jellemzője:
  - A kiürítés második ütemében értelmezhető a használata (szabadban).
- ▶ Védett kialakítású szabadlépcső:
  - 3 m távolságon belül az épületszerkezetek tűzgátoló kialakítással rendelkezzenek.
  - 3 m távolság
    - 1,80 m-re csökkenthető, ha 120° -nál kisebb szöget bezáró homlokzatok között,
    - vagy 3,0 méternél nagyobb sugarú, homorú íves homlokzat előtt építik be.
    - függőleges irányban felfelé 1,1 méterre csökkenthető a szabadlépcső legfelső járósíntjének járófelületétől számítva.

KIÜRÍTÉS TERVEZÉSE

TÖMEGÁRAM

TORLÓDÁS

HALADÁSI SEBESSÉGEK

TÖMEGSŰRŰSÉG

1993. évi XCIII. törvény alapján

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményei megvalósításának módját — a jogszabályok és a szabványok keretein belül — a munkáltató határozza meg.

Általános követelmények vannak, konkrétumok nincsenek meghatározva !?

TMKE

TMKE

TMKE

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET !

TMKE

TMKE

TMKE